

стана съ знанието на самото правителство. Често повтаряха огнетенитѣ селяни наивнитѣ си изрѣчения по оплакванията, тѣ казваха: „когато кждията ти е давѣджия, тогава Богъ да ти е ярдамѣжия.“ И така бѣше дѣйствително. Въ това мирно врѣме, когато другитѣ народи съ бързи крачки сѣ развиваха въ наука, художество и просвѣта, когато всѣки човѣкъ, подъ покровителството на другитѣ монархси, блаженствувание съ правденитѣ на разума и волята, тогава, въ това врѣме тукъ нѣмаше, ни правителство, ни правосѣдие, ни началство. Тѣхний (турскій) канонъ сѣ съсредоточаваше въ кланіе, насилие, грабителство, разоряване и огнетение на послушното и покорно Българско население. Това вече биеше прѣдъ очитѣ на селянитѣ. Тогава слѣдъ дълго и мадро тайнствено разискване рѣшиха да прѣбѣгнатъ къмъ едно за тѣхъ спасително срѣдство и то бѣше съ въоружаваннето на селето; подъ прѣдлогъ, че самото правителство бѣ обрнато на разбойническо свѣрталище; то гласно явиха че единствения лѣкъ на това е самозащитата. Въ единъ мигъ слѣдъ разгласението на това рѣшение, селото бѣше въоружено и на кракъ, Всички до единъ стари и млади, здрави и болни бѣха на пога и бодро глѣдаха страната, отъ която сѣ грозеше селото имъ, като чакаха съ нетърпение минутата на тревога и огнь. По животъ и смъртъ. Организируваха се нощни стражи, които най-бодро пазехъ въ спокойствие селото отъ разбойническитѣ шайки. Селянитѣ напустнаха полскитѣ рала и коситби.

Селото бѣше обявено въ военно положение. Стражитѣ не спѣха. Вsrѣдъ нощната мракъ, отъ край селото многочисленни огньове сѣ гордил во издигваха къмъ нощнитѣ бѣгливи облаци, създадени отъ нощнитѣ стражари. Старцитѣ, бѣлокоситѣ баби, очеровател-